

Beretning fra udvalget til valgs prøvelse.

(Afgivet af udvalget den 12. april 1973).

Udvalget til valgs prøvelse har i flere møder haft en almindelig drøftelse af forskellige spørgsmål og har endvidere behandlet nogle konkrete sager:

I. Almindelige spørgsmål.

1. I de tilfælde, hvor almindelig godkendelse af et — midlertidigt eller ordinært — medlem sker efter indstilling fra udvalget til valgs prøvelse, undersøger udvalget ifølge praksis 1) om der er et mandat ledigt, 2) hvem der ifølge indenrigsministeriets stedfortræderliste er den rigtige stedfortræder, og 3) om der foreligger accept fra denne stedfortræder. Hvis spørgsmålet ikke specielt rejses, er der ikke hidtil foretaget nogen særlig undersøgelse af, om den pågældende er straffet, og udvalget finder ikke, at der er nogen anledning til ændring af den nævnte hidtidige praksis. Det kan i denne forbindelse nævnes, at den kommunale valglovs § 34 indeholder følgende bestemmelse: „Gør et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse gældende, at en kandidat på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen forelægge spørgsmålet for det i § 50 a omhandlede valgbarhedsnævn til afgørelse.“

2. Er et medlem af en kommunalbestyrelse først godkendt, må det antages, at spørgsmålet om tab af valgbarhed på grund af en straffedom, der var endelig *inden* den pågældendes godkendelse, ikke kan rejses senere i valgperioden. Noget tilsvarende kan formentlig ikke antages for folketingsmedlemmers vedkommende. Har spørgsmålet om straffen imidlertid været fremdraget, f. eks. i anledning af en valgklage, på en sådan måde, at tinget ved sin godkendelse af

mandatet kan siges at have taget stilling til spørgsmålet, bør et eventuelt forslag om, at den pågældende af denne grund skal miste sin valgbarhed, afvises, jfr. forretningsordenens § 23. I øvrigt vil spørgsmålet måske nok kunne rejses, men det er udvalgets opfattelse, at når et medlem først er godkendt, bør spørgsmålet om tab af valgbarhed på grund af en straffedom, der ligger *før* godkendelsen, kun rejses, når der foreligger ganske særlige forhold; og rejses et sådant spørgsmål, må ved bedømmelsen den tid, der er hengået siden dommen, kunne tages i betragtning, hvorved bemærkes, at der i modsætning til tidligere ikke er fastsat nogen forældelsesregel.

3. Noget anderledes stiller forholdet sig imidlertid, hvor et medlem af folketinget *straffes, mens han er medlem*. For kommunalbestyrelsesmedlemmer er det for sådanne tilfælde udtrykkeligt fastsat i den kommunale valglovs § 34 a, stk. 2, at der skal ske indberetning „til valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed“. For folketingsmedlemmers vedkommende er der ikke fastsat tilsvarende regler om behandling af valgbarhedsspørgsmålet, og det har heller ikke tidligere været praksis, at sådanne sager uden videre tages op til undersøgelse.

Dette står nok i nogen grad i forbindelse med, at der af de enkelte partier er udøvet en vis kontrol, således at et medlem, der havde begået en alvorligere forseelse, fik — og fulgte — en henstilling fra partiet om at nedlægge sit mandat, og det er udvalgets opfattelse, at dette også fremover vil være det almindelige.